Історія середніх віків

Тип дисципліни:
обов'язкова.
Семестр:
третій, четвертий.
Обсяг дисципліни:
загальна кількість годин – 270 (кредитів ЄКТС – 9), аудиторні години: лекції – 80, семінарські – 64.
Лектори:
к. іст. н., доцент Смуток Л.В.
Результати навчання:

Знання основних наукових категорій та понять курсу (середньовіччя, феодалізм, медієвістика, варварські «правди», варварська монархія, майордом, марка, васали, сеньйори, земельна рента, бенефіцій, феод(лен), прекарій, комендація, патронат, імунітет, граф, барон, рицар, фолькленд, бокленд, альменда, натуральне господарство, чернечий орден, домен, аллод, секуляризація, фема, інвеститура, індульгенція, халіф. Розуміння історичних явищ, закономірностей і процесів (варваризація та аграризація Римської імперії, Велике переселення народів, процес утворення варварських королівств у V – VI ст., процес злиття «двох світів» та народження «західноєвропейського світу», феодалізм як цілісна система економічних, політичних, соціальних, ідейних, ментальних структур, феодальна монархія, іконоборство, церква в ранньому середньовіччі, доктрина папства).

Уміння аналізувати історичні джерела різноманітного характеру; критично осмислювати процеси та події, розуміти їх суть; порівнювати історичні процеси в різних регіонах; логічно висловлювати і обґрунтовувати свої думки; провадити самостійний науковий пошук; аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні середньовіччя і феодалізму; характеризувати джерела формування середньовічної цивілізації; аналізувати основні етапи її розвитку; аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи середньовіччя; виділяти причини і наслідки історичних подій середньовічної історії; оцінювати факти середньовічної історії та оперувати ними; простежувати логіку розвитку тієї чи іншої події чи явища середньовічної історії; уміти реконструювати світогляд середньовічної людини та його трансформацію.

Здатності до застосування здобутих знань та вмінь в процесі навчальної діяльності; наукових досліджень; відстоювання власної наукової та професійної позиції; осмислення джерел та літератури; аналізу проблематики історії середніх віків.
Спосіб навчання:
аудиторне.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні дисципліни:
- історія стародавнього світу,
- історія слов'янських народів.

Зміст навчальної дисципліни:
Криза античного суспільства у Західній Римській імперії. Варвари Європи на рубежі нашої ери. Стародавні германці до IV ст. н. е. Утворення варварських королівств у Західній Європі. Держава Меровінгів. Франкська держава Каролінгів. Формування засад феодальних відносин у франків. Християнство і культура в IV – IX ст. Епоха вікінгів. Утворення Скандинавських держав. Британія в умовах данського завоювання. Франція в IX – XI ст. Німеччина та італійські землі в IX – XI ст. Італія в IX – XI ст. Загальна структура європейського середньовічного суспільства до XI ст. Утворення Східної Римської (Візантійської) імперії. Візантія в VII – середині IX ст. Візантія в добу Македонської династії. Іран у ранньому Середньовіччі. Арабо-мусульманський Халіфат. Халіфати Омейядів та Аббасидів. Індія у ранньому середньовіччі. Китай у домонгольську епоху. Японія в раннє Середньовіччя.

Міста і міська цивілізація. Хрестові походи. Англія у XII – XV ст. Франція у XII – XV ст. Столітня війна. Німеччина у XII – XV ст. Італія у XII – XV ст. Держави Піренейського півострова у XII – XV ст. Церква у XI – XV ст. Середньовічна культура XII – XV ст. Раннє відродження і гуманізм в Італії (XIV – XV ст.). Візантія у XII – XV ст. Утворення і розвиток Османської держави. Китай в епоху династій Юань і Мін. Індія в умовах ісламського завоювання. Японія в XII – XV ст.

Рекомендована література:

1. Балух В., Коцур В. Історія середніх віків: У 2-х т. – Т. 1. Раннє Середньовіччя: курс лекцій. – Чернівці: ТОВ "Видавництво "Наші книги", 2009. – 496 с.
2. Балух В., Коцур В. Історія середніх віків: У 2-х т. – Т. 2. . Високе і пізнє Середньовіччя: курс лекцій. – Чернівці: ТОВ "Видавництво "Наші книги", 2010. – 616 с.
3. Балух В. Візантиністка: курс лекцій. – Чернівці: Книги, 2006. – 606 с.
4. Василевський В. Лекции по истории Средних веков. – Спб.: Алтея, 2008. – 646 с.
5. Войтович Л., Козак Н., Овсінський Ю., Чорний М. Medium aevum; Середні віки. Підручник для історичних спеціальностей ВУЗів / За ред. Л. В. Войтовича. – Львів: Тріада Плюс, 2010. – 502 с.
6. Доманин А. Крестовые походы : Под сенью креста / А. Доманин. – М. : Ценртполиграф, 2003. – 431 с.
7. Іванов К. Многоликое средневековье. – М.: Алетейя, 2001. – 432 с.
8. История средних веков: В 2 т. Учебник / Под ред. С.П.Карпова. – Т 1. – М: Изд-во Моск. ун-та; Изд-во «Высшая школа», 2003. – 640 с.; Т. 2. – 432 с.
9. Острогорський Г. Історія Візантії. – Львів: Літопис, 2002. – 587 с.
10. Крижановська О., Крижановський О. Історія середніх віків: Вступ до історії західноєвропейського Середньовіччя. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2006. – 368 с.
11. Рубель В. Історія середньовічного Сходу: курс лекцій. – К.: Либідь, 1997. – 474 с.
12. Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. – К., 1997.

Форми та методи навчання:

лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Методи і критерії оцінювання:

– поточний контроль: виступи на семінарських заняттях, виконання контрольних робіт та індивідуальних завдань;
– підсумковий контроль: екзамени у третьому і четвертому семестрах;
100-бальна шкала оцінювання.

Мова навчання:

українська.

Кафедра:

всесвітньої історії.